

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 9. detsember 2011 (12.12)
(OR. en)**

Institutsioonidevaheline dokument:
2010/0312 (COD)
2011/0242 (COD)

**18196/1/11
REV 1**

**SCHENGEN 61
SCH-EVAL 217
FRONT 195
COMIX 810
CODEC 2331**

MÄRKUS

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Nõukogu / segakomitee ministrite tasemel (EL – Island, Norra, Šveits, Liechtenstein)
Eelm dok nr:	17280/1/11 REV 1 SCHENGEN 56 SCH-EVAL 202 FRONT 174 COMIX 744 CODEC 2131
Teema:	– Muudetud ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni <i>acquis</i> ’ kohaldamise kontrollimiseks – Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006, et sätestada ühiseeskirjad sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kohta erandjuhtudel – Ülevaade olukorrast

I. SISSEJUHATUS

1. 23.–24. juunil 2011 kogunenud Euroopa Ülemkogu¹ kutsus üles looma „*tõhusat ja usaldusväärset seire- ja hindamissüsteemi*”, mis „*peaks olema ELi-põhine ja kaasama liikmesriikide, komisjoni ja pädevate ametite eksperte*”, ning palus komisjonil esitada „*vajaduse korral ettepanekuid, et võtta meetmeid tuvastatud puudujääkidele reageerimiseks*”. Ülemkogu kutsus samuti üles looma mehhanismi, „*mille abil reageerida erakorralistele olukordadele, mis ohustavad Schengeni koostöö üldist toimimist, ilma et see kahjustaks isikute vaba liikumise põhimõtet* [ning mis] *peaks koosnema mitmest meetmest, mida tuleks kohaldada järk-järgult, diferentseeritult ja koordineeritult, et abistada liikmesriike, kes seisavad silmitsi tugeva survega nende välispiiridel*”; nimetatud

¹ EUCO 23/1/11 REV 1, punktid 21 ja 22.

mehhanismi raames võiks ülemkogu sõnul „kõige viimase võimalusena” „võtta kasutusele kaitseklausli, et lubada erakorraliselt sisepiiridel kontrolli taaskehtestamist, kui olukord on tõesti kriitiline ja liikmesriik ei suuda enam täita oma Schengeni eeskirjade alusel võetud kohustusi”. Komisjonil paluti esitada sellekohane ettepanek 2011. aasta septembris.

II. ARUTELUDE SEIS

2. Komisjon esitas nõukogule 16. septembril 2011 õigusaktide paketi,² mille moodustavad Schengeni hindamismehhanismi käsitlev muudetud ettepanek³ ja Schengeni piirieskirjade⁴ muutmist käsitlev ettepanek sisepiiridel piirikontrolli ajutiseks taaskehtestamiseks erandjuhtudel⁵.
3. Tuleks märkida, et kooskõlas protokolliga (nr 1) riikide parlamentide rolli kohta⁶ on paljude riikide parlamendid esitanud eitava arvamuse selle kohta, kas piirikontrolli taaskehtestamist käsitlev ettepanek vastab subsidiaarsuse põhimõttele (FR⁷, NL⁸, PT⁹, SE¹⁰, SK¹¹, RO¹²). Mõnes riigis ei ole parlament veel oma menetlust lõpule viinud ja seega võidakse saata täiendavaid arvamusi.

² Vt 14357/11.

³ Muudetud ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse hindamis- ja järelevalvemehhanism Schengeni *acquis* kohaldamise kontrollimiseks (dok 14358/11).

⁴ 15. märtsi 2006. aasta määrus (EÜ) nr 562/2006 (ELT L 105, 13.4.2006, lk 1).

⁵ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 562/2006, et sätestada ühiseeskirjad sisepiiridel piirikontrolli ajutise taaskehtestamise kohta erandjuhtudel (dok 14359/11).

⁶ ELT C 83, 30.3.2010, lk 203.

⁷ 17094/11.

⁸ Dokument esitatakse hiljem.

⁹ 16679/1/11 REV 1.

¹⁰ 17095/11.

¹¹ 17063/11.

¹² 17056/11 ja 17096/11 (mõlemad kojad).

4. Pärast nõukogus (JSK) 22. septembril 2011 toimunud sissejuhatavat mõttevahetust arutati ettepanekuid Schengeni küsimuste töörühmas (*acquis*) 30. septembril 2011, 28. oktoobril 2011, 8. novembril 2011 ja 18. novembril 2011.
5. Eesistujariik esitas COREPERile (segakomitee) 2. detsembril 2011 kolm küsimust¹³, et hõlbustada edasist arutelu õigusaktide paketi üle:
- a) *kas Schengeni hindamismehhanismi käsitleva ettepaneku õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikkel 70 või selle artikli 77 lõige 2;*
 - b) *kas tekstiga, millega muudetakse Schengeni piirieskirjade neid olemasolevaid sätteid, mis on seotud sisepiiridel kontrolli ajutise taaskehtestamisega, tuleks anda komisjonile komiteemenetluse korras otsustamise õigus;*
 - c) *kas ollakse üldiselt üksmeelel selles, et vaja on sätet, milles käsitletakse sisepiiridel kontrolli taaskehtestamist juhul, kui välispiiride kontrollimise puhul tuvastatakse tõsiseid ja järjepidevaid puudusi, mis kujutavad endast tõsist ohtu avalikule korrale ja sisejulgeolekule, ning kas komisjonile tuleks anda komiteemenetluse korras otsustamise õigus.*
6. Aruteludest ilmnes, et:
- a) märkimisväärne osa delegatsioonidest pidas artiklit 70 sobivaks õiguslikuks aluseks. Väiksem osa delegatsioonidest eelistas artikli 77 lõiget 2 või oli valmis seda sätet õigusliku alusena kasutama;
 - b) peaaegu kõik delegatsioonid olid vastu sellele, et komisjonile antakse õigus teha (komiteemenetluse korras) otsuseid sisepiiridel kontrolli ajutise taaskehtestamise kohta. Mitu delegatsiooni teatas siiski valmisolekust tugevdada olemasolevat järelevalve- ja teabevahetuse korda;
 - c) enamik delegatsioone pooldas kaitsemehhanismi kehtestamist ELi tasandil, et lahendada olukorrad, kus on tuvastatud tõsiseid puudusi, mis kujutavad endast ohtu avalikule korrale ja sisejulgeolekule; siinkohal jäaks asjakohaste otsuste tegemine liikmesriikide pädevusse.

¹³ Vt 17280/1/11 REV 1 + COR 1.

7. Samuti tuleks märkida, et nõukogu õigustalituse esitas arvamuse Schengeni hindamismehhanismi käsitleva ettepaneku õigusliku aluse kohta,¹⁴ väites, et sellisele mehhanismile oleks sobiv õiguslik alus ELi toimimise lepingu artikkel 70, mis lisati lepingusse just selleks otstarbeks. Peale selle esitas nõukogu õigustalituse arvamuse,¹⁵ milles ta väitis, et Schengeni piirieskirjade kavandatavate sätete artikkel 26 ja Schengeni hindamismehhanismi käsitleva ettepaneku artikkel 15, mis võimaldavad sisepiiridel kontrolli taaskehtestamist, kui liikmesriik ei suuda täita oma Schengeni *acquis*' alusel võetud kohustusi, ei ole kooskõlas aluslepingutest tuleneva süsteemiga.

III. KOKKUVÕTE

8. Eeltoodust lähtuvalt palutakse nõukogul/segakomiteel võtta teadmiseks COREPERis/segakomitees peetud arutelude tulemused, mis on esitatud eespool punktis 6 ning mille põhjal jätkatakse edaspidi vastavalt vajadusele COREPERi ja töörühma tasandil tehtavat tööd.

¹⁴ Vt nõukogu õigustalituse 13. mai 2011. aasta arvamust 10148/11, mis esitati juba seoses komisjoni esitatud ettepaneku eelmise versiooniga.

¹⁵ 18392/11.